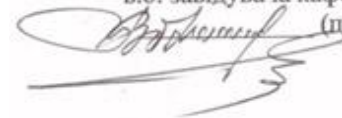

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
філології та журналістики
протокол від 03.09.2020 р. № 2
в.о. завідувача кафедри

 (проф. Володимир ОЛЕКСЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**«ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(ТИПОЛОГІЯ СТИЛІВ І ФОРМ У МИСТЕЦТВІ)»**

Освітньо-професійна програма	<u>«Філологія (українська мова та література)»</u> <u>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</u>
Спеціальність спеціалізації	<u>035 Філологія (українська мова та література)</u> <u>035.01 Українська мова та література</u>
Галузь знань	<u>03 «Гуманітарні науки»</u>
Форма навчання	<u>Денна</u>

Херсон 2021

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Практикум з української літератури
Викладач (і)	Наталія Чаура (Nataliia Chaura), викладач кафедри української філології та журналістики https://scholar.google.com.ua/citations?user=rZFAMaYAAAAJ&hl=uk
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=3809
Контактний тел.	+48668053881 +380954885431 Viber
E-mail викладача	chauranata@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 8:30 – 10:00

1. Анотація курсу

Дисципліна спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів із літературознавства.

2. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни: ґрунтовно засвоїти комплекс теоретичних і практичних знань з теорії стилів та закономірностей літературного процесу, формування у майбутніх філологів відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова.

Завдання навчальної дисципліни:

теоретичні:

- формувати у студентів здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- формувати в студентів уявлення про літературу як мистецтво слова, закономірності літературного процесу;
- сприяти засвоєнню знань студентами про літературні напрями;
- спрямовувати студентів на оволодіння знаннями й уміннями оцінювати художню своєрідність текстів, творчості письменника в цілому під кутом зору національної культури і міжкультурної значущості;

практичні:

- формувати в студентів здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;
- сприяти набуттю студентами навичок визначити родову приналежність твору, його жанр, жанрову форму, прокоментувати засоби зображення світу й людини в ньому;
- формувати вміння аналізувати й критично оцінювати закономірності розвитку художньої літератури в її національних, регіональних та світових вимірах;
- формувати вміння застосовувати на практиці знання про основні тенденції розвитку і своєрідність літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів фольклору, української літератури, історії зарубіжної літератури.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Вивчення курсу ґрунтується на нових технологіях навчання й ураховує **розвиток таких компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів української мови.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури та зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Консультації (год.)	Самостійна робота (год.)
3 / 90	-	30		60

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/вибіркова компонента
1	II	035 Філологія (українська мова та література)	I	Обов'язкова

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійний комплекс: Ноутбук Lenovo IP 110-151-BR

Проектор Benq MS 527 з екраном GrandView на тринозі

Акустична система 2.0 Edifier R18 black

Мультимедійний комплекс:

Ноутбук ASUS x 502 CA (x 502 CA - XXOOS) white

Проектор Optoma S 310

Екран Brateck PSDC 72 мобільний 72 (4: 3) 145 x 10

Акустична система ACME bykrator» Multimediaspeaker Model:SS111W (2x2,5 Вт)

Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Відвідування занять (очне або дистанційне) з дисципліни «Практикум з української літератури» є обов'язковим. Винятки можливі лише для студентів із обмеженими можливостями з поважних причин.

Курс викладається українською мовою. Пропущені заняття або контрольні заходи (з поважної причини) мають бути відпрацьованими в позаурочний час, у консультативні години.

Високо цінується академічна доброчесність. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів.

Під час занять або поза ними студент має демонструвати повагу та толерантність по відношенню до усіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, допоміжний персонал).

Студенти повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку ХДУ, усіх принципів та положень нормативних документів щодо організації навчального процесу у ЗВО.

8. Схема курсу

Тиждень	Тема, план	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. ХАРАКТЕРИСТИКА СТИЛІВ ХІ-ХVІІІ СТОЛІТЬ					
Тиждень 1	<p>Тема 1: Поняття стилю. Чинники формування стилю</p> <p>План</p> <p>1. Поняття стилю. Стиль як індивідуальне використання мови. Стиль і поетика. Традиційна стилістика. Нова стилістика.</p> <p>2. Контекстуальні теорії зміни стилів. Стиль та світогляд доби. Іманентні теорії зміни стилів. Теорія культурних хвиль Д. Чижевського у контексті досліджень інших науковців (Ю. Тинянова. Д. Лихачова).</p> <p>3. Стилзація і пародія як механізми розвитку літератури. Загальна характеристика стилзації і пародії: двоплановість (орієнтація на певний оригінал), трансформування, прагматизм співвідношення з оригіналом, пародійна «нев'язка планів». Д. Чижевський про пародію.</p>	ауд. – 2 год., самост. – 4 год.	2, 10, 11, 12, 14, 16, 18	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Опрацювати матеріал за підручником Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Тернопіль: Феміна, 1994. 480 с.– 3 б.</p>	3 б. самостійна робота Макс.кіл. 3 б.
Тиждень 2	<p>Тема 2: Монументальний стиль</p> <p>План</p> <p>1. Література європейського Середньовіччя: раннє, розвинуте, пізнє. Романеск і готика.</p> <p>2. Монументальний стиль Києворуської доби.</p> <p>3. Релігійний світогляд авторів. «Слова про закон і благодать» Іларіона.</p> <p>4. Домірність, простота і зрозумілість монументального стилю.</p>	ауд. – 2 год., самост. – 4 год.	11, 12, 13, 14, 16, 19, 21, 23	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тези доповіді «Поняття монументального стилю. Головні характеристики» – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.

Тижень 3	<p style="text-align: center;">Тема 3: Готика План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика стилю. 2. Готичний стиль в архітектурі. 3. Готичні художні стилі в європейському мистецтві. 4. Готика: орнаментальність, мозаїчність, символічність. 5. Готична література: джерела, традиції, розвиток. 6. Готика в українській літературі. 7. Неоготика. 	ауд. – 2 год. самост. – 6 год.	2, 10, 11, 12, 13, 16, 18	<p style="text-align: center;"><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тези доповіді «Готична література: джерела, традиції, розвиток» – 3 б.</p>	3 б. самостійна робота Макс.кіл. 3 б.
Тижень 4	<p style="text-align: center;">Тема 4: Ренесанс План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Відкриття» людини і природи. 2. Античний відгомін. Ідеал гармонії. 3. Епоха Відродження в Європі. 4. Живопис доби Відродження. 5. Характерні риси ренесансної культури і літератури. 6. Українська література періоду Ренесансу. 7. Нерозвинутість нового стилю в Україні. 	ауд. – 2 год., самост. – 6 год.	11, 12, 13, 14, 16, 22	<p style="text-align: center;"><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тести «Європейський ренесанс». – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.
Тижень 5	<p style="text-align: center;">Тема 5: Бароко План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-культурні параметри бароко. 2. Естетика бароко. Хронологічні межі епохи. 3. Сучасна періодизація епохи (раннє бароко, зріле бароко, пізнє бароко). 4. Барокова архітектура, живопис. 5. Братські школи. Києво-Могилянська академія. 6. Козацький міф. Слов'янське бароко. 7. Освоєння теорії бароко в Україні. Українська барокова поезія. 	ауд. – 4 год. самост. – 4 год.	11, 12, 13, 16	<p style="text-align: center;"><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Підготувати доповідь «Образ саду, часу, Бога у барокових творах» – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.

	8.«Козацькі літописи» як етап історичного самоусвідомлення нації.				
Тиждень 7	<p>Тема 7: Класицизм. Сентименталізм</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Античні традиції у сприйнятті класицизму. 2. Вимоги до форми. 3. Класицизм в українській літературі. 4. Характерні ознаки сентименталізму. 5. Сентименталізм в англійській і європейських літературах. 6. Сентименталізм в українській літературі. 	ауд. – 4 год. самост. – 6 год.	11, 12, 13, 16	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти таблицю «Основні ознаки класицизму та сентименталізму» – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.
Модуль 2. СПЕЦИФІКА СТИЛІВ ХІХ-ХХІ СТОЛІТЬ					
Тиждень 9	<p>Тема 9: Романтизм</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Романтизм як тип художнього світосприйняття. 2. Основні етапи розвитку та течії романтизму. 3. Основні концепти романтизму: два світи, двійництво, ідеал, мистецтво, особистість, екзотика. 4. Український романтизм: хронологічні межі, національні риси, митці-романтики. 	ауд. – 4 год., самост. – 6 год.	1, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16,	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Підготувати презентацію «Український романтизм» – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.
Тиждень 11	<p>Тема 11: Реалізм</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реалістичні тенденції в українській літературі початку ХХ ст. 2. Неореалізм. 3. Соцреалізм. 4. Вибір жанрових форм у літературі та малярстві реалізму. 	ауд. – 4 год., самост. – 6 год.	1, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тези доповіді «Реалізму в літературі: ознаки, етапи розвитку». – 3 б.</p>	3 б. самостійна робота Макс.кіл. 3 б.

Тиждень 13	<p>Тема 13: Модернізм як система художніх цінностей План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізм як сукупність мистецьких течій. 2. Загальна характеристика неоромантизму, символізму, імпресіонізму та інш. 3. Розвиток модернізму в Україні. 4. Дискусія про модернізм 	ауд. – 4 год., самост. – 6 год.	1, 3, 4, 5, 11, 12, 14, 15, 16	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Підготувати презентацію «Модерні напрямки в українській літературі». – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.
Тиждень 15	<p>Тема 15: Український авангард (футуризм, конструктивізм, примітивізм, театр Леся Курбаса). План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Український авангард (футуризм, конструктивізм, «потік свідомості», примітивізм, театр абсурду, театр Леся Курбаса). 2. Авангард та епатаж. 3. Пародія в естетиці авангарду. 	ауд. – 4 год., самост. – 6 год.	1, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тези доповіді «Український футуризм» – 4 б.</p>	4 б. самостійна робота Макс.кіл. 4 б.
Тиждень 17	<p>Тема 17: Постмодернізм План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постмодернізм як літературне та культурне явище. 2. Постмодернізм в архітектурі та мистецтві. 3. Філософія постмодернізму та її вплив на українську літературу. 4. Риси українського постмодернізму. 	ауд. – 2 год., самост. – 6 год.	3, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 16, 21	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Скласти тези доповіді «Український постмодернізм: імена, теми, стильові особливості» – 3 б.</p>	3 б. самостійна робота Макс.кіл. 3 б.

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Зразки екзаменаційних білетів

Білет № 1

1. Українські митці-романтики.
2. Модернізм як сукупність мистецьких течій

Білет № 2

1. Реалістичні тенденції в українській літературі початку ХХ ст.
2. Особливості театру Леся Курбаса.

Тестовий контроль

Час виконання 30 хвилин

Вид контролю: екзаменаційний тест

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмій і навичок з дисципліни.

Структура тесту

Тест складається з 30 завдань.

Завдання 1-16 на вибір однієї правильної відповіді.

Завдання 17-21 множинного вибору з кількома правильними відповідями.

Завдання 22-26 з пропуском частин речення.

Завдання 27-30 на встановлення відповідності.

Завдання розташовані блоками за принципом зростання складності.

Для успішного розв'язання тестових завдань студент має набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, контрольна робота не зараховується.

Загальні критерії оцінювання за тестовими завданнями

Оцінка «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей

Оцінка «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей

Оцінка «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей

Оцінка «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей

Критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни «Практикум з української літератури», формою семестрового контролю якої є екзамен

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	Аудиторна робота			
	- усне опитування	20	20	40
2.	Самостійна робота	22	18	40
	Поточне оцінювання (разом)	42	38	80
	Підсумковий контроль			20
	Разом балів			100
1	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

Критерії оцінювання екзаменаційних відповідей здобувачів

Кількість балів	Зміст критеріїв
16 – 20	Здобувач повно і всебічно розкриває екзаменаційні питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити
12-15	Здобувач достатньо повно розкриває екзаменаційні питання, загалом вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить

7-11	Здобувач розкриває екзаменаційні питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак здебільшого не може її довести
1-6	Здобувач розкриває одне екзаменаційне питання, недостатньо розуміє його сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно

Оцінювання результатів навчання в ХДУ здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і професійних компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1):

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/Nationalgrade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Зміст критеріїв
90 – 100	A	Здобувач вищої освіти на творчому рівні виконав усі завдання, передбачені силабусом навчальної дисципліни, може дати ґрунтовні відповіді на всі питання курсу, орієнтується у проблемних питаннях дисципліни, опанував рекомендовану літературу та виявив ґрунтовні знання додаткової літератури.
82-89	B	Здобувач вищої освіти на творчому рівні виконав усі завдання, передбачені силабусом навчальної дисципліни, проте допустив окремі неточності, може дати ґрунтовні відповіді на питання курсу, орієнтується у проблемних питаннях дисципліни, опанував рекомендовану літературу та виявив ґрунтовні знання додаткової літератури.
74-81	C	Здобувач вищої освіти на продуктивному рівні виконав завдання, передбачені силабусом навчальної дисципліни, може дати повні відповіді на теоретичні запитання, проте у відповідях допускає несуттєві помилки, опанував рекомендовану літературу та виявив достатні знання додаткової літератури.
64-73	D	Здобувач вищої освіти показав задовільні результати виконання завдань навчальної дисципліни на репродуктивному рівні, дає неточні відповіді на теоретичні запитання й допускає помилки, виявляє неповні знання додаткової літератури.
60-63	E	Здобувач вищої освіти виконав мінімально достатній рівень завдань із дисципліни, необхідний для продовження навчання, дає неточні та/або часткові відповіді на теоретичні запитання, вивчив основні терміни курсу та орієнтується в матеріалі основних джерел, не виявив знань додаткової літератури.
35-59	FX	Здобувач вищої освіти не виконав мінімальний рівень завдань із дисципліни, необхідний для продовження навчання, дає неправильні відповіді на теоретичні запитання, відповідає на окремі питання, володіє окремими термінами та частково орієнтується в матеріалі базового підручника, не виявив знань основної та додаткової літератури з дисципліни.
1-34	F	Здобувач вищої освіти не виконав мінімальний рівень завдань із дисципліни, необхідний для продовження навчання, не дає відповідей на теоретичні запитання, не відповідає на окремі питання, не володіє термінами, не виявив знань основної та додаткової літератури з дисципліни.

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Програмні результати навчання (ПРН)	Види робіт	Усне опитування (виступ, доповідь, участь у обговоренні)	Практичні (лабораторні, семінарські) роботи	Письмові роботи
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати		+	+	+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури та зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.		+	+	+
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.		+	+	+

10.Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

• Основні

1. Білоус П. Вступ до літературознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
2. Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст.: Навчальний посібник. К.: Вид. центр «Академія», 2009. 424 с.
3. Галич О. А. Вступ до літературознавства. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 324 с.
4. Павличко С. Теорія літератури. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 679 с.
5. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Тернопіль: Феміна, 1994. 480 с.

Додаткові

6. Базен Ж. Барокко и рококо. Москва : Слово, 2001. 287 с.
7. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. К. : Смолоскип, 2006. 464с
8. Гіник-Березовська З. Грані культур. Барокко. Романтизм. Модернізм. Київ, 2000.

9. Грушевський М. Історія української літератури: в 6 т. 9 кн. Київ: Обереги, 1995. Т.6. 712 с.
10. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн.
11. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Київ, 1997.
12. История искусств стран Западной Европы от Возрождения до начала 20 века: живопись, скульптура, графика, архитектура, музыка, драма-театр; Искусство XVII века. Голландия, Франция, Англия, Германия / Е. И. Ротенберг (ред.), М. И. Свидерская (ред.). Москва: Искусство, 1995. 392 с.
13. Ільницький О. Український футуризм (1914-1930). Львів: Літопис, 2003. 367 с.
14. Кузнецов Ю. Б. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX – поч. XX ст. Київ, 1995.
15. Наливайко Д. Искусство: Направления, течения, стили. Киев: Искусство, 1980. Кн. 1. 288 с.
16. Петрушенко В. та ін. Етика та естетика. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 180 с.
17. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Літературознавчі студії. Івано-Франківськ, 1998.
18. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: розвиток візуального мистецтва України XX–XXI ст. Київ: ВХ студіо, 2008. 187 с.
19. Соболев В. Українське бароко. Тексти і контексти. Варшава: Видавництво Варшавського університету, 2015. 382 с.
20. Українське бароко / Керівник проекту Дмитро Наливайко; науковий та літературний редактор Леонід Ушкалов. Харків: Акта, 2004. Т. 1. 635 с.
21. Українське бароко / Керівник проекту Дмитро Наливайко; науковий та літературний редактор Леонід Ушкалов. Харків: Акта, 2004. Т. 2. 410 с.
22. Хархун В. Соцреалістичний канон: генеза, розвиток, модифікації. Ніжин: Гідромакс, 2009. 508 с.

Інтернет-ресурси

- Історія української культури. Навчальний посібник. 7.2. Модернізм як система художніх цінностей. URL: <https://history.vn.ua/book/ukraine-culture-history-textbook-palm-2013/29.php>
- Історія української культури. Навчальний посібник. URL: <https://history.vn.ua/book/ukraine-culture-history-textbook-palm-2013/>
- Короткий курс лекцій з дисципліни «Історія мистецтв». URL: https://studme.com.ua/1691041013552/kulturologiya/istoriya_iskusstv_.htm
- Короткий курс лекцій з дисципліни «Художня культура XX століття». URL: https://studme.com.ua/1329030512933/kulturologiya/hudozhestvennaya_kultura_xx_veka_.htm
- Курси лекцій. Історія української літератури X-XVIII ст. Лекція 08. Історико-культурні параметри епохи Бароко. URL: <http://www.bishop.kharkov.ua/kursi-lekcij/istoria-ukraienkoie-literaturi-h--xviii-st/lekcja-08-istoriko-kulturni-parametri-epohi-barok>
- Ушкалов Л. Таке солодке слово «бароко». URL: <https://kharkiv-nspu.org.ua/archives/5635>